UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

22 päivänä maaliskuuta 2011 *

Asiassa T-369/07,

Latvian tasavalta, asiamiehinään aluksi E. Balode-Buraka ja K. Bārdiņa, sittemmin L. Ostrovska ja lopuksi Ostrovska ja K. Drēviņa,

kantajana,

jota tukevat

Liettuan tasavalta, asiamiehenään D. Kriaučiūnas,

ja

Slovakian tasavalta, asiamiehenään aluksi J. Čorba, sittemmin B. Ricziová,

väliintulijoina,

* Oikeudenkäyntikieli: latvia.

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään U. Wölker, E. Kalnins ja I. Rubene,

vastaajana,

jota tukee

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehinään aluksi Z. Bryanston-Cross, sittemmin S. Behzadi-Spencer, I. Rao ja F. Penlington, avustajanaan barrister J. Maurici,

väliintulijana,

jossa on kyse kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kansallisen jakosuunnitelman muuttamisesta, josta Latvian tasavalta oli tehnyt kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (EUVL L 275, s. 32) mukaisesti ilmoituksen kautta 2008–2012 varten, 13.7.2007 tehdyn komission päätöksen K(2007) 3409 kumoamisesta,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Azizi (esittelevä tuomari) sekä tuomarit E. Cremona ja S. Frimodt Nielsen,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Pocheć,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.9.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Ilmastonmuutosta koskevaa Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimusta ja Kioton pöytäkirjaa koskeva kansainvälinen ja yhteisön säännöstö

1 Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen, joka on tehty New Yorkissa 9.5.1992 (jäljempänä UNFCCC) ja hyväksytty Euroopan yhteisön puolesta UNFCCC:n tekemisestä 15.12.1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/69/

EY (EYVL 1994, L 33, s. 11), perimmäisenä tavoitteena on saada aikaan kasvihuonekaasujen pitoisuuksien vakiintuminen ilmakehässä sellaiselle tasolle, ettei ihmisen toiminnasta aiheudu vaarallista häiriötä ilmastojärjestelmässä. UNFCCC:n liitteessä I on luettelo sopimusvaltioista, joihin kuuluu Latvian tasavalta, joka lisäksi on luokiteltu niiden maiden ryhmään, jotka ovat siirtymässä markkinatalouteen. UNFCCC on tullut voimaan yhteisössä 21.3.1994.

2 Jotta UNFCCC:n perimmäinen tavoite voitaisiin saavuttaa, UNFCCC:hen hyväksyttiin 11.12.1997 Kioton pöytäkirja (päätös 1/CP.3 ”Kioton pöytäkirjan hyväksyminen [UNFCCC:hen]”). Kioton pöytäkirjan liitteessä A on luettelo kasvihuonekaasuista sekä niistä päästösektoreista ja päästölähteiden ryhmistä, jotka Kioton pöytäkirja kattaa. Kioton pöytäkirjan liitteessä B on luettelo Kioton pöytäkirjan osapuolista ja näiden osapuolten – mukaan lukien Latvian tasavallan, jonka vähennystavoitteeksi on asetettu 8 prosenttia – päästöjen määrällisistä rajoitus- tai vähennysvelvoitteista.

3 Euroopan unionin neuvosto teki 25.4.2002 [UNFCCC]:n Kioton pöytäkirjan hyväksymisestä Euroopan yhteisön puolesta sekä sen velvoitteiden täyttämisestä yhteisesti päätöksen 2002/358/EY (EYVL L 130, s. 1). Kioton pöytäkirja ja sen liitteet A ja B on toistettu päätöksen 2002/358 liitteessä I. Päätöksen 2002/358 liitteessä II on taulukko päästöjen määrällisistä rajoitus- tai vähennysvelvoitteista, ja tämän taulukon tarkoituksena on yhteisölle ja sen jäsenvaltioille Kioton pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti sallittujen päästömäärien määrittäminen.

Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kauppaa koskevaa yhteisön järjestelmää koskeva säännöstö

4 Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (EUVL L 275, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna 27.10.2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2004/101/EY (EUVL L 338, s. 18), 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tällä direktiivillä perustetaan kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä yhteisössä –– kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä kustannustehokkaasti että taloudellisesti.”

5 Direktiivin 2003/87 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kunkin jäsenvaltion on jokaista 11 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua kautta varten laadittava kansallinen suunnitelma, jossa esitetään päästöoikeuksien kokonaismäärä, jonka jäsenvaltio aikoo kyseiseksi kaudeksi myöntää, sekä se, miten sen on tarkoitus nämä oikeudet jakaa. Suunnitelman laatimisessa on käytettävä objektiivisia ja avoimia perusteita, mukaan lukien liitteessä III luetellut perusteet, ja siinä on otettava asianmukaisesti huomioon yleisön huomautukset. Komissio laatii 31 päivään joulukuuta 2003 mennessä ohjeet liitteessä III lueteltujen perusteiden täytäntöönpanosta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussopimuksen soveltamista.

11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kautta koskeva suunnitelma on julkistettava ja siitä on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille 31 päivään maaliskuuta 2004 mennessä. Seuraavia kausia koskeva suunnitelma on julkaistava ja siitä on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille vähintään 18 kuukautta ennen kyseisen kauden alkamista.

2. Kansallisia jakosuunnitelmia on tarkasteltava [direktiivin 2003/87] 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa komiteassa.

3. Jäsenvaltion tehtyä 1 kohdan mukaisen ilmoituksen kansallisesta jakosuunnitelmasta komissio voi kolmen kuukauden kuluessa hylätä suunnitelman tai sen osan sillä perusteella, että se ei ole liitteessä III lueteltujen perusteiden tai 10 artiklan mukainen. Jäsenvaltio voi tehdä 11 artiklan 1 tai 2 kohdan mukaisen päätöksen vain, jos komissio hyväksyy ehdotetut muutokset. Komission on perusteltava hylkäävä päätös."

6 Direktiivin 2003/87 11 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Kunkin jäsenvaltion on päätettävä 1 päivänä tammikuuta 2008 alkavaa viisivuotiskautta ja kutakin sitä seuraavaa viisivuotiskautta varten myönnettävien päästöoikeuksien kokonaismäärästä ja aloitettava menettely päästöoikeuksien jakamiseksi kunkin laitoksen toiminnanharjoittajalle. Päätös on tehtävä vähintään 12 kuukautta ennen kunkin kauden alkamista ja sen on perustuttava 9 artiklan nojalla laadittuun kyseisen jäsenvaltion kansalliseen jakosuunnitelmaan ja oltava 10 artiklan mukainen, ottaen asianmukaisesti huomioon yleisön huomautukset."

7 Direktiivin 2003/87 liitteessä III luetellaan 12 kansallisiin jakosuunnitelmiin sovellettavaa perustetta. Liitteen III perusteet 1–3 ovat seuraavat:

"1. Kunakin kautena jaettavien päästöoikeuksien kokonaismäärän on vastattava jäsenvaltion päästörajoitusvelvoitetta, joka perustuu päätökseen 2002/358/EY ja Kioton pöytäkirjaan, ottaen huomioon toisaalta kokonaispäästömäärä, jota nämä päästöoikeudet vastaavat verrattuna tämän direktiivin soveltamisalaan kuulumattomista lähteistä aiheutuviin päästöihin, ja toisaalta kansalliset energiapolitiikat, ja sen olisi oltava kansallisen ilmastonmuutosohjelman mukainen. Jaettavien

päästöoikeuksien kokonaismäärä ei saa ylittää tässä liitteessä olevien perusteiden tinkimättömäksi soveltamiseksi todennäköisesti tarvittavaa määrää. Ennen vuotta 2008 on kyseisen määrän oltava johdonmukainen niiden toimien kanssa, joilla pyritään saavuttamaan tai ylittämään kunkin jäsenvaltion tavoite päätöksen 2002/358/EY ja Kioton pöytäkirjan mukaisesti.

2. Jaettavien päästöoikeuksien kokonaismäärän on vastattava päätöksen 93/389/ETY mukaisesti laadittavia arvioita toteutuneesta ja suunnitellusta edistymisestä jäsenvaltioiden osallistumisessa yhteisön velvoitteiden täyttämiseen.

3. Jaettavien päästöoikeusmäärien on vastattava tämän suunnitelman kattamien toimintojen edellytyksiä, myös teknisiä edellytyksiä, vähentää päästöjä. Jäsenvaltiot voivat perustaa päästöoikeuksien jakamisen kasvihuonekaasujen päästöjen tuotekohtaiseen keskitasoon kussakin toiminnassa sekä kussakin toiminnassa saavutettavissa olevaan edistykseen.

_ _”

Asian tausta

8 Latvian tasavalta teki 16.8.2006 päivätyllä kirjeellään direktiivin 2003/87 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti Euroopan komissiolle ilmoituksen kansallisesta

jakosuunnitelmastaan kaudeksi 2008–2012. Kansallisen jakosuunnitelman mukaan Latvian tasavalta aikoi myöntää direktiivin 2003/87 liitteen I kattamalle kansalliselle teollisuudelleen keskimäärin yhteensä 7,763883 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia ($MtCO_2$) vuodessa.

9 Komissio teki 29.11.2006 ensimmäisen hylkäävän päätöksen, jonka päätösosassa todetaan seuraavaa:

”*1 artikla*

Seuraava direktiivin 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä ensimmäistä viisivuotiskautta varten laadittuun kansalliseen jakosuunnitelmaan liittyvä näkökohta ei ole direktiivin [2003/87] liitteessä III olevien perusteiden 1, 2 ja 3 mukainen: suunnitelman mukaisten päästöoikeuksien kokonaismäärän osuus, joka on yhtä kuin päästöjen vuosittainen määrä eli 4,480580 [$MtCO_2$], ei vastaa [järjestelmästä yhteisön kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja Kioton pöytäkirjan täytäntöön panemiseksi 11.2.2004 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston] päätöksen 280/2004/EY [(EUVL L 49, s. 1)] mukaisesti tehtyjä arvioita eikä valmiuksia, tekniset valmiudet mukaan lukien, vähentää [kyseisen] toiminnan päästöjä.

2 artikla

Kansallista jakosuunnitelmaa ei vastusteta, edellyttäen, että tähän jakosuunnitelmaan tehdään syrjimättömällä tavalla seuraavat muutokset ja niistä ilmoitetaan komissiolle niin nopeasti kuin se on mahdollista ottaen huomioon aika, joka tarvitaan kansallisten menettelyjen toteuttamiseen ilman aiheetonta viivytystä: yhteisön järjestelmän puitteissa myönnettävien päästöoikeuksien kokonaismäärää vähennetään 4,480580 [$MtCO_2$]:lla.

3 artikla

1. Niiden päästöoikeuksien, jotka Latvian [tasavalta] kansallisen jakosuunnitelman mukaisesti myöntää tässä suunnitelmassa mainituille laitoksille ja uusille osallistujille, 3,283303 $MtCO_2$:n suuruista vuotuisen kokonaismäärän keskiarvoa ei saada ylittää.

2. Kansallista jakosuunnitelmaa voidaan muuttaa ilman komission ennakkohyväksyntää, jos muutos koskee tietyille laitoksille niiden päästöoikeuksien, jotka myönnetään suunnitelmassa mainituille laitoksille, kokonaismäärän puitteissa myönnettäviä päästöoikeuksia ja johtuu tietojen laadun teknisestä paranemisesta tai jos se koskee maksutta myönnettävien päästöosuuksien prosentuaalisen osuuden vähentämistä direktiivin [2003/87] 10 artiklassa määriteltyjen rajojen puitteissa.

3. Kaikista kansallisen jakosuunnitelman muutoksista, paitsi niistä, jotka koskevat 2 artiklan täytäntöönpanoa, on ilmoitettava ennen 31.12.2006, joka on direktiivin [2003/87] 11 artiklan 2 kohdassa asetettu määräaika, ja ne edellyttävät direktiivin [2003/87] 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti komission ennakkohyväksyntää.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Latvian tasavallalle.”

10 Latvian tasavalta teki 29.12.2006 päivätyllä kirjeellään komissiolle ilmoituksen muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta, jossa suunniteltiin keskimäärin yhteensä 6,253146 $MtCO_2$:n myöntämistä vuodessa.

11 Komissio totesi 30.3.2007 päivätyssä englannin kielellä laaditussa kirjeessään, että muutettuun kansalliseen jakosuunnitelmaan sisältyvät tiedot olivat puutteellisia, ja pyysi Latvian tasavaltaa vastaamaan tiettyihin kysymyksiin ja toimittamaan sille lisätietoja.

12 Latvian tasavalta vastasi tähän tietojensaantipyyntöön 25.4.2007 päivätyllä kirjeellään.

13 Komissio teki 13.7.2007 päätöksen K(2007) 3409 (jäljempänä riidanalainen päätös), joka koskee kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kansallisen jakosuunnitelman muuttamista, josta Latvian tasavalta oli tehnyt direktiivin 2003/87 mukaisesti ilmoituksen kautta 2008–2012 varten, ja jonka päätösosassa todetaan muun muassa seuraavaa:

”1 artikla

Seuraavat direktiivin [2003/87] 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä viisivuotiskautta varten laadittuun Latvian kansalliseen jakosuunnitelmaan ehdotettuun muutokseen liittyvät näkökohdat ovat erityisesti jäljempänä mainittavien perusteiden mukaisia, ja ne näin ollen hyväksytään:

1. Direktiivin [2003/87] liitteessä III olevat perusteet 1, 2 ja 3: päästöoikeuksien vuotuisen kokonaismäärän lisääminen 0,144813 [$MtCO_2$]:lla, joka vastaa päätöksen 280/2004/EY mukaisesti tehtyjä arvioita ja valmiuksia, tekniset valmiudet mukaan lukien, vähentää [kyseisen] toiminnan päästöjä.

– –

2 artikla

Seuraava direktiivin [2003/87] 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä viisivuotiskautta varten laadittuun Latvian kansalliseen jakosuunnitelmaan ehdotettuun muutokseen liittyvä näkökohta ei ole jäljempänä mainittavien perusteiden mukainen, ja se näin ollen hylätään: direktiivin [2003/87] liitteessä III olevat perusteet 1, 2 ja 3: päästöoikeuksien vuotuisen kokonaismäärän lisääminen 2,825030 [$MtCO_2$]:lla, joka ei vastaa päätöksen [280/2004] mukaisesti tehtyjä arvioita eikä valmiuksia, tekniset valmiudet mukaan lukien, vähentää [kyseisen] toiminnan päästöjä.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Latvian tasavallalle.”

14 Komissio viittaa riidanalaisen päätöksen ensimmäisessä perustelukappaleessa ensimmäisen hylkäävän päätöksen 3 artiklan 3 kohtaan, jossa oikeutetaan Latvian tasavalta ilmoittamaan kansallisen jakosuunnitelmansa muutoksista kaudeksi 2008–2012 ennen 31.12.2006, joka on direktiivin 2003/87 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu määräaika.

15 Komissio toteaa riidanalaisen päätöksen kolmannessa perustelukappaleessa muun muassa, että koska Latvian tasavallan toimittamiin tietoihin sisältyy kansallisen jakosuunnitelman sisältöä koskeva muutos, tämä muutos edellyttää direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti komission ennakkohyväksyntää. Riidanalaisessa päätöksessä on käsitelty ainoastaan näitä toimitettujen tietojen osia. Muita näiden toimitettujen tietojen osia ja erityisesti niitä, jotka koskevat ensimmäisen hylkäävän päätöksen täytäntöön panemista tai joissa on esitetty komission kyseisessä

päätöksessä suorittamasta arvioinnista poikkeava näkemys, ei ole otettu huomioon riidanalaista päätöstä tehtäessä.

16 Riidanalaisen päätöksen kuudennessa perustelukappaleessa todetaan, ettei Latvian tasavalta ole toimittanut sellaisia tietoja, joiden perusteella voitaisiin oikeuttaa se, että päästöoikeuksien enimmäismäärää koskevaa laskentatapaa, sellaisena kuin se on määritelty ensimmäisen hylkäävän päätöksen yhteydessä, muutetaan.

17 Lopuksi riidanalaisen päätöksen kahdeksannessa perustelukappaleessa komissio hyväksyy Latvian tasavallan sementtialalla tehdyistä erittäin suurista investoinneista toimittamat tarkemmat tiedot ottaen huomioon tämän laskentatavan perusteella sen, että käytettävissä olevien päästöoikeuksien enimmäismäärää, sellaisena kuin se on yksilöity riidanalaisen päätöksen 1 kohdassa, lisätään.

Oikeudenkäyntimenettely ja osapuolten vaatimukset

18 Latvian tasavalta nosti nyt käsiteltävän kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 26.9.2007 toimittamallaan kannekirjelmällä.

19 Latvian tasavalta pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon samana päivänä toimittamallaan erillisellä asiakirjalla, että asia käsiteltäisiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 a artiklassa tarkoitetussa nopeutetussa menettelyssä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) hylkäsi tämän pyynnön 13.11.2007 tekemällään päätöksellä.

20 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 27.11.2007 toimittamallaan väliintulohakemuksella saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi tämän väliintulon 12.6.2008 antamallaan määräyksellä. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta toimitti väliintulokirjelmänsä 28.8.2008.

21 Latvian tasavalta pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 14.12.2007 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla, joka vahvistettiin 26.5.2008 päivätyllä kirjeellä, että kannekirjelmän liitteen 7 tietyt osat käsitellään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 2 kohdan nojalla luottamuksellisina Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneeseen kuningaskuntaan nähden.

22 Liettuan tasavalta pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 27.11.2007 toimittamallaan väliintulohakemuksella saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen Latvian tasavallan vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi tämän väliintulon 12.6.2008 antamallaan määräyksellä. Liettuan tasavalta toimitti väliintulokirjelmänsä 29.8.2008.

23 Komissio esitti 6.1.2009 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan asiakirjalla huomautuksensa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ja Liettuan tasavallan toimittamista väliintulokirjelmistä. Latvian tasavalta ei ole esittänyt huomautuksia kyseisistä kirjelmistä määräajassa.

24 Slovakian tasavalta pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 7.2.2008 toimittamallaan väliintulohakemuksella saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen Latvian tasavallan vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja totesi 12.6.2008 antamallaan määräyksellä, että tämä hakemus oli tehty työjärjestyksen 115 artiklan mukaisesti mutta työjärjestyksen 115 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kuuden viikon pituisen määräajan päättymisen jälkeen. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen

jaoston puheenjohtaja hyväksyi tämän hakemuksen mutta rajoitti Slovakian tasavallan oikeudet niihin oikeuksiin, joista on säädetty työjärjestyksen 116 artiklan 6 kohdassa.

25 Latvian tasavalta, jota Liettuan tasavalta tukee, vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 Komissio, jota Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta tukee, vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa Latvian tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Unionin yleinen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

28 Unionin yleinen tuomioistuin pyysi 12.7.2010 päivätyssä kirjeessään työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena komissiota toimittamaan tiettyjä asiakirjoja. Komissio noudatti tätä pyyntöä määräajassa.

29 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 21.9.2010 pidetyssä istunnossa.

Oikeudellinen arviointi

30 Latvian tasavalta vetoaa kanteensa tueksi neljään kanneperusteeseen, jotka koskevat ensinnäkin EY:n perustamissopimuksessa energiapolitiikan alalla vahvistetun toimivallan loukkaamista, toiseksi syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista, kolmanneksi Kioton pöytäkirjaan perustuvien velvollisuuksien noudattamatta jättämistä ja neljänneksi direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa säädetyn kolmen kuukauden määräajan noudattamatta jättämistä.

Oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen 1 artiklaa koskeva kumoamisvaatimus on jätettävä tutkimatta

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

31 Komissio, jota Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta tukee, katsoo, että vaikka Latvian tasavalta vaatii koko riidanalaisen päätöksen kumoamista, tämä vaatimus koskee todellisuudessa ainoastaan päätöksen 2 artiklan eikä päätöksen 1 artiklan, jonka mukaan tietyt muutettuun kansalliseen jakosuunnitelmaan

ehdotetut muutokset ovat direktiivin 2003/87 liitteessä III olevien perusteiden mukaisia, kumoamista. Toimi voi olla kumoamiskanteen kohteena ainoastaan silloin, kun tällä toimella on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka vaikuttavat kantajan etuihin. Koska riidanalaisen päätöksen 1 artikla ei vaikuta Latvian tasavallan etuihin, sillä ei ole intressiä saada tätä artiklaa kumotuksi ja kanne on jätettävä tältä osin tutkimatta.

32 Latvian tasavalta kiistää nämä väitteet.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

33 Oikeussuojan tarpeen käsitteen, johon komissio vetoaa, osalta on muistutettava, että perustamissopimuksessa erotetaan selvästi toisistaan yhtäältä toimielinten ja jäsenvaltioiden oikeus nostaa kumoamiskanteita sekä toisaalta luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden vastaava oikeus. Kaikilla jäsenvaltioilla on oikeus riitauttaa kumoamiskanteella komission päätösten laillisuus, eikä tämän oikeuden käyttäminen edellytä oikeussuojan tarpeen näyttämistä toteen. Jäsenvaltion ei täten kanteen tutkittavaksi ottamiseksi ole osoitettava, että sen riitauttamalla komission toimella on kyseiseen jäsenvaltioon nähden oikeusvaikutuksia (asia C-208/99, Portugali v. komissio, määräys 27.11.2001, Kok., s. I-9183, 22 ja 23 kohta ja yhdistetyt asiat T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, TV 2/Danmark ym. v. komissio, tuomio 22.10.2008, Kok., s. II-2935, 63 kohta). Tämä ilmenee myös oikeuskäytännössä esitetystä oikeussuojan tarpeen määritelmästä, joka koskee ainoastaan luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden nostamia kanteita eikä unionin toimielinten tai jäsenvaltioiden nostamia kanteita (ks. yhdistetyt asiat T-425/04, T-444/04, T-450/04 ja T-456/04, Ranska ym. v. komissio, tuomio 21.5.2010, Kok., s. II-2099, 118 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Oikeussuojan tarpeen käsitettä ei myöskään pidä sekoittaa kannekelpoisen toimen käsitteeseen, jonka mukaan toimen tarkoituksena on oltava oikeusvaikutusten, jotka voivat olla jollekin vastaisia, tuottaminen, jotta se voi olla kumoamiskanteen kohteena, mikä on selvitettävä tutkimalla sen asiasisältöä (ks. vastaavasti asia C-147/96, Alankomaat v. komissio, tuomio 22.6.2000, Kok., s. I-4723, 25 ja 27 kohta; edellä 33 kohdassa mainittu asia Portugali v. komissio, määräyksen 24 kohta; asia C-164/02, Alankomaat v. komissio, määräys 28.1.2004, Kok., s. I-1177, 18 ja 19 kohta ja edellä 33 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Ranska ym. v. komissio, tuomion 119 kohta). Ei voida kieltää, että riidanalainen päätös on sisällöltään sellainen, että sillä on tällaisia oikeusvaikutuksia.

35 Näin ollen oikeudenkäyntiväite, joka koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklaa koskevaa kumoamisvaatimusta, on hylättävä.

36 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ensiksi on tarkoituksenmukaista arvioida neljännen kanneperusteen perusteltavuutta.

Neljäs kanneperuste, joka koskee direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa säädetyn kolmen kuukauden määräajan noudattamatta jättämistä

Alustava huomautus

37 Aluksi on täsmennettävä, että vaikka komissio ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta katsovat, että Latvian tasavalta ei voi tämän kanteen yhteydessä kyseenalaistaa 29.11.2006 tehtyä ensimmäistä hylkäävää päätöstä, koska se

ei ole riitauttanut sitä asetetussa määräajassa, tällä seikalla ei ole merkitystä riidanalaisessa päätöksessä olevaa virhettä koskevan neljännen kanneperusteen tutkimisen kannalta, vaikka se olisikin näytetty toteen.

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

38 Latvian tasavalta, jota Liettuan tasavalta tukee, katsoo, että riidanalaista päätöstä on pidettävä mitättömänä, koska se on tehty direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Komissio voi tämän säännöksen mukaan hylätä kansallisen jakosuunnitelman kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun jäsenvaltio on tehnyt tästä suunnitelmasta ilmoituksen. Muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta on tehty ilmoitus 29.12.2006. Näin ollen määräaika, jonka kuluessa komission oli reagoitava, jos se halusi hylätä tämän kansallisen jakosuunnitelman kokonaisuudessaan tai osittain, on päättynyt 29.3.2007. Komissio on kuitenkin lähettänyt vasta 30.3.2007 Latvian tasavallalle kirjeen, joka on sitä paitsi laadittu englannin kielellä Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä 15.4.1958 annetun neuvoston asetuksen N:o 1 (EYVL 1958, 17, s. 385) 3 artiklan vastaisesti ja jossa komissio on yhtäältä ilmoittanut, että muutettu kansallinen jakosuunnitelma oli puutteellinen, ja toisaalta vaatinut lisäselvityksiä. Lopuksi Latvian tasavalta täsmentää, että direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa säädetty kolmen kuukauden määräaika on alkanut kulua siitä päivästä, jona komissio on tosiasiallisesti vastaanottanut 29.12.2006 päivätyn kirjeen, jossa on tehty ilmoitus muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta, eikä siitä, kun komissio on rekisteröinyt kyseisen asiakirjan 5.1.2007.

39 Komissio, jota Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta tukee, katsoo noudattaneensa direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohtaa, koska siinä säädettyä

kolmen kuukauden määräaikaa sovelletaan ainoastaan ilmoitettuun kansalliseen jakosuunnitelmaan eikä sen muutoksiin. Kansallisen jakosuunnitelman ilmoittaminen, josta tämä määräaika alkaa kulua, ja ehdotetut muutokset, joita varten ei ole asetettu mitään määräaikaa, on erotettava selkeästi toisistaan. Komissio myöntää, että kansallista jakosuunnitelmaa pidetään hyväksyttynä, jos se ei ota siihen kantaa ennen kolmen kuukauden määräajan päättymistä. Tilanne on kuitenkin toisenlainen silloin, kun jäsenvaltio ehdottaa muutoksia kyseiseen kansalliseen jakosuunnitelmaan. Tällaisessa tilanteessa direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa sallitaan se, että jäsenvaltio tekee kyseisen direktiivin 11 artiklan nojalla jakopäätöksen, ainoastaan silloin, kun komissio on hyväksynyt jäsenvaltion ehdottamat muutokset, mikä merkitsee sitä, että edellytyksenä on komission nimenomainen hyväksyminen.

40 Komissio katsoo, että vaikka direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä sille ei aseteta mitään määräaikaa jäsenvaltion ehdottamien kansallisen jakosuunnitelman muutoksien hyväksymisen suhteen, tästä ei kuitenkaan seuraa, että sillä olisi rajoittamaton määräaika näiden muutosten tutkimiseen. Sen on otettava niihin kantaa mahdollisimman pian ja joka tapauksessa ennen kyseisen päästökauppakauden alkamista. Lisäksi komissio on noudattanut asiassa T-178/05, Yhdistynyt kuningaskunta vastaan komissio, 23.11.2005 annetun tuomion (Kok., s. II-4807) 55 kohtaa, kun se on ilmoittanut 30.3.2007 päivätyllä kirjeellään Latvian viranomaisille ehdotettuja muutoksia koskevat moitteensa. Samoin komissio väittää, toisin kuin Liettuan tasavalta, että kyseisen tuomion 73 kohta sisältää pelkästään ylimääräisen huomautuksen, kun siinä täsmennetään, että ei ole mitään syytä olettaa, että kun puutteellisesta kansallisesta jakosuunnitelmasta on tehty ilmoitus, direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kolmen kuukauden määräaika, joka komissiolla on jakosuunnitelman hylkäämistä varten, ei voisi alkaa kulua. Tätä kyseisen tuomion kohtaa on yhtäältä tulkittava kyseessä olleen asian erityisten olosuhteiden valossa. Toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on täsmentänyt tämän tuomion samassa kohdassa, että jos kansallinen jakosuunnitelma on puutteellinen tai ”väliaikainen”, komissiolla on oikeus hylätä se joko siltä osin kuin se ei ole direktiivissä vahvistettujen perusteiden mukainen tai siltä osin kuin se estää komissiota arvioimasta, onko se kyseisten perusteiden mukainen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että komissiolla on näissä tilanteissa oikeus kansallisen jakosuunnitelman hylätessään velvoittaa jäsenvaltio tekemään ilmoitus uudesta täydellisestä kansallisesta jakosuunnitelmasta, ennen kuin jäsenvaltio voi tehdä direktiivin 2003/87 11 artiklan 1 kohdan mukaista päätöstään.

41 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta lisää, että komission on pystyttävä arvioimaan kansallista jakosuunnitelmaa, mikä on mahdollista ainoastaan silloin, kun sillä on käytettävissään kattavat tiedot. Näin ollen direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa säädetty kolmen kuukauden määräaika voi alkaa vasta silloin, kun nämä tiedot ovat käytettävissä, jotta tutkintamenettely ei menetä tehokasta vaikutustaan. Jos näin ei olisi, komission olisi nimittäin hylättävä kansallinen jakosuunnitelma pelkästään sillä perusteella, että sillä ei olisi riittäviä tietoja, mistä seuraisi, että jäsenvaltion pitäisi tehdä uusi kansallista jakosuunnitelmaansa koskeva ilmoitus, josta alkaisi kulua uusi kolmen kuukauden määräaika.

42 Komissio, jota Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta tukee, täsmentää, että jos komissio ei ole saanut kaikkia tietoja, joita tarvitaan direktiivin 2003/87 liitteessä III olevien perusteiden valossa suoritettavaa kansallisen jakosuunnitelman muutoksien arvioimista varten, EY 10 artiklan mukainen lojaliteettiperiaate estää sen, että komissio voisi hylätä nämä muutokset automaattisesti antamatta kyseiselle jäsenvaltiolle mahdollisuutta toimittaa puuttuvat tiedot tietyn ajan kuluessa. Jos näin ei olisi, komission olisi kolmen kuukauden määräaikaa noudattaakseen hylättävä kansallisen jakosuunnitelman muutokset, vaikka jäsenvaltio yrittäisi omasta aloitteestaan tai pyynnöstä koota tai ilmoittaa nämä puuttuvat tiedot. Latvian tasavallan menettely on Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan mukaan vilpittömän mielen periaatteen vastaista, sillä vaikka Latvian tasavalta on ensiksi myöntänyt, että kansallinen jakosuunnitelma oli puutteellinen, ja toimittanut komission pyytämät lisätiedot, se on tämän jälkeen väittänyt, että kolmen kuukauden määräaikaa ei ole noudatettu.

43 Komissio on luopunut istunnossa unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen vastatessaan toissijaisesta väitteestään, jonka mukaan kolmen kuukauden määräaika on joka tapauksessa alkanut kulua vasta siitä päivästä, jona komission pääsihteeristö on rekisteröinyt muutetun kansallisen jakosuunnitelman, eli 5.1.2007 lukien, mikä on kirjattu istuntopöytäkirjaan.

44 Lopuksi komissio katsoo, että vaikka sen 30.3.2007 päivätty kirje on laadittu englannin kielellä eikä latvian kielellä, tämä seikka ei vaikuta riidanalaisen päätöksen pätevyyteen. Komissio korostaa sitä, että sen on pitänyt tutkia 27 kansallista jakosuunnitelmaa erittäin lyhyessä ajassa ja että suurin osa jäsenvaltioista – kuten Latvian tasavalta – on käyttäytynyt sitä kohtaan huomaavaisesti lähettämällä sille kansalliset jakosuunnitelmansa englannin kielelle käännettyinä. Myöhempää kirjeenvaihtoa on myös käyty pääasiassa englannin kielellä. Komissio on näin ollen katsonut, että Latvian tasavalta oli hyväksynyt kansallisen jakosuunnitelman tutkimisen yhteydessä sen, että kirjeenvaihto käydään englannin kielellä, sillä se oli 25.4.2007 päivätyssä kirjeessään vastannut 30.3.2007 päivättyyn kirjeeseen vastustamatta tämän kielen käyttämistä. Joka tapauksessa asetuksen N:o 1 rikkomisessa on kyse menettelyyn liittyvästä sääntöjenvastaisuudesta, joka voi johtaa siihen, että lopullisesti hyväksytty toimi kumotaan, ainoastaan silloin, kun menettelyssä olisi voitu päätyä erilaiseen lopputulokseen, jos tätä sääntöjenvastaisuutta ei olisi tapahtunut. Käsiteltävässä asiassa koko komission ja Latvian tasavallan välisen kirjeenvaihdon kääntäminen latvian kielelle olisi kyllä pidentänyt menettelyn kestoa mutta ei olisi voinut muuttaa sen lopputulosta.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

– Komissiolle direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan nojalla kuuluva valvontavalta

45 Direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetään, että jäsenvaltion tehtyä ilmoituksen kansallisesta jakosuunnitelmasta komissio voi kolmen kuukauden kuluessa hylätä tämän kansallisen jakosuunnitelman tai sen osan sillä perusteella, että se ei ole liitteessä III lueteltujen perusteiden tai kyseisen direktiivin 10 artiklan mukainen. Tämän säännöksen toisessa virkkeessä säädetään, että

jäsenvaltio voi tehdä saman direktiivin 11 artiklan 1 tai 2 kohdan mukaisen päätöksen vain, jos komissio hyväksyy ehdotetut muutokset. Lopuksi tämän säännöksen kolmannessa virkkeessä säädetään, että komission on perusteltava hylkäävä päätös.

46 Kuten oikeuskäytännössä on todettu, direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohtaan perustuva komission toimivalta valvoa ja hylätä kansallisia jakosuunnitelmia on hyvin rajallinen, koska se on rajattu sisällöllisesti ja ajallisesti. Tämä valvonta rajoittuu yhtäältä komission toimivaltaan tutkia kansallisen jakosuunnitelman yhteensopivuus direktiivin 2003/87 liitteessä III olevien perusteiden ja 10 artiklan säännösten kannalta, ja toisaalta tämä valvonta on suoritettava kolmen kuukauden määräajan kuluessa siitä, kun jäsenvaltio on tehnyt kyseistä kansallista jakosuunnitelmaa koskevan ilmoituksen (asia T-387/04, EnBW Energie Baden-Württemberg v. komissio, määräys 30.4.2007, Kok., s. II-1195, 104 kohta; ks. vastaavasti tältä osin asia T-374/04, Saksa v. komissio, tuomio 7.11.2007, Kok., s. II-4431, 116 kohta).

47 Lisäksi direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan nojalla suoritetun ennakkovalvonnan lopputuloksena ei välttämättä ole komission tekemä päätös. Komissio on tosin kansallisesta jakosuunnitelmasta tehdyn ilmoituksen jälkeen velvollinen tutkimaan huolellisesti ja puolueettomasti, onko kyseinen kansallinen jakosuunnitelma yhteensopiva direktiivin 2003/87 liitteessä III olevien perusteiden ja 10 artiklan säännösten kanssa. Sanoista ”voi hylätä” kuitenkin ilmenee, että komissiolla on tässä yhteydessä tiettyä harkintavaltaa. Tästä seuraa lisäksi, että jos komissio pidättyy käyttämästä tätä toimivaltaa jäsenvaltion kansallisesta jakosuunnitelmastaan tekemästä ilmoituksesta alkavan kolmen kuukauden määräajan kuluessa, jäsenvaltio voi lähtökohtaisesti panna kyseisen kansallisen jakosuunnitelman täytäntöön direktiivin 2003/87 11 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa säädettyjen edellytysten mukaisesti ilman, että se edellyttää komission antamaa hyväksyntää. Kansallisen jakosuunnitelman tutkintamenettelyä ei näin ollen välttämättä tarvitse päättää muodollisella päätöksellä varsinkaan silloin, kun jäsenvaltio tekee tämän menettelyn kuluessa kaikki vaaditut muutokset. Sen sijaan komissio voi joutua käyttämään direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan toisen virkkeen mukaista päätösvaltaansa, kun jäsenvaltio ei muuta tai kieltäytyy muuttamasta kansallista jakosuunnitelmaansa ennen kolmen kuukauden määräajan päättymistä esitetyistä vastalauseista huolimatta. Tällaisen komission tekemän hylkäävän päätöksen puuttuessa ilmoitetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta nimittäin tulee lopullinen, ja siihen sovelletaan laillisuusolettamaa, joka mahdollistaa sen, että jäsenvaltio voi panna sen täytäntöön(ks. vastaavasti edellä 46 kohdassa

mainittu asia EnBW Energie Baden-Württemberg v. komissio, määräyksen 106, 107, 111, 115 ja 120 kohta).

48 Komissio ei voi tässä yhteydessä pätevästi väittää, että direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä, jonka mukaan ”ehdotettujen muutosten” on oltava ”komission hyväksymiä”, edellytetään, että komissio tekee muodollisen päätöksen, jolla nämä muutokset hyväksytään. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo todennut, kyseessä olevat muutokset tehdään tutkintamenettelyn myöhemmässä vaiheessa eli sen jälkeen, kun komissio on vastustanut ilmoitettua kansallista jakosuunnitelmaa tai sen tiettyjä osia, ja kyseisten muutosten tarkoituksena on nimenomaisesti ottaa huomioon komission alun perin esittämät vastalauseet niiden yhteensopivuudesta direktiivin 2003/87 liitteessä III olevien perusteiden ja 10 artiklan säännösten kanssa. Näin ollen se, että komissio hyväksyy kyseiset muutokset, on ainoastaan seurausta niistä vastalauseista, jotka komissio on alun perin esittänyt käyttäessään sille direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa myönnettyä rajallista valvonta- ja hylkäämisvaltaa, eikä osoitus sen yleisestä hyväksymisoikeudesta (edellä 46 kohdassa mainittu asia EnBW Energie Baden-Württemberg v. komissio, määräyksen 104 kohta). Lisäksi kyseisestä oikeuskäytännöstä ei ilmene, että komission on hyväksyttävä kansalliseen jakosuunnitelmaan tehdyt muutokset muodollisella päätöksellä. Tällainen tulkinta olisi päinvastoin yhtäältä sen periaatteen vastainen, jonka mukaan komissiolla ei ole yleistä kansallisen jakosuunnitelman hyväksymisoikeutta. Toisaalta tällainen tulkinta ei vastaisi direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan kolmannen virkkeen, joka koskee ainoastaan hylkäävää päätöstä eikä hyväksyvää päätöstä, rakennetta.

49 Näiden periaatteiden valossa on tarkasteltava, onko komissio noudattanut käsiteltävässä asiassa direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan säännöksiä.

– Direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen käsite

50 On muistutettava, että Latvian tasavalta katsoo, että komissio on jättänyt noudattamatta direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa säädettyä kolmen kuukauden määräaikaa muutetun kansallisen jakosuunnitelman tutkintamenettelyn yhteydessä. Kyseisestä muutetusta jakosuunnitelmasta on tehty ilmoitus 29.12.2006, joten tämä määräaika on nimittäin päättynyt 29.3.2007. Komissio on kuitenkin lähettänyt sille vasta 30.3.2007 tietojensaantipyynnön, joka on englanninkielinen ja siten asetuksen N:o 1 3 artiklan vastainen ja jossa on ilmoitettu, että kyseinen kansallinen jakosuunnitelma oli puutteellinen.

51 Käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että riidanalaista päätöstä ei ole tehty kolmen kuukauden määräajan kuluessa siitä, kun muutettua kansallista jakosuunnitelmaa koskeva ilmoitus on tehty 29.12.2006, vaan se on tehty vasta 13.7.2007. Näin ollen on tarkasteltava, onko muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta tehdystä ilmoituksesta alkanut kulua uusi määräaika sen jälkeen, kun tutkintamenettely on väliaikaisesti päätetty ensimmäisellä hylkäävällä päätöksellä. Toisin sanoen on arvioitava sitä, merkitseekö direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kansallisesta jakosuunnitelmasta tehdyn ilmoituksen käsite sekä kansallisesta jakosuunnitelmasta alun perin tehtyä ilmoitusta että muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta erityisesti komission tekemän hylkäävän päätöksen jälkeen tehtyä ilmoitusta.

52 Direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa ei tehdä ”[kansallisesta jakosuunnitelmasta tehdyn] ilmoituksen”, josta kolmen kuukauden määräaika alkaa kulua, osalta mitään eroa sen perusteella, onko kyseessä kansallisesta jakosuunnitelmasta alun perin tehty ilmoitus vai muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta erityisesti komission tekemän hylkäävän päätöksen jälkeen tehty myöhempi ilmoitus. Myöskään täsmennys, jonka mukaan tämä ilmoitus tehdään tämän saman artiklan ”1 kohdan mukaise[sti]”, jossa säädetään, että ”kunkin jäsenvaltion on – – laadittava kansallinen [jako]suunnitelma, jossa esitetään päästöoikeuksien kokonaismäärä, jonka jäsenvaltio aikoo [päästökauppa]kaudeksi myöntää, sekä se, miten sen on tarkoitus nämä oikeudet jakaa”, ei tuo tähän lisävalaisua, koska sekä kansallisesta jakosuunnitelmasta alun perin tehdyn ilmoituksen että muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta tehdyn myöhemmän

ilmoituksen tarkoituksena on niiden päästöoikeuksien, jotka jäsenvaltio aikoo myöntää, määrän ilmaiseminen.

53 Myöskään ilmaisussa ”ehdotetut muutokset” ei suljeta pois sitä, että jäsenvaltiolla on mahdollisuus tai jopa velvollisuus ehdottaa tällaisia muutoksia muutettua kansallista jakosuunnitelmaa koskevan virallisen ”ilmoituksen” muodossa erityisesti silloin, kun on kyse muutoksista, joilla on olennainen merkitys. Tässä yhteydessä on muistutettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo katsonut yhtäältä, että direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä ei aseteta mahdollisille muutoksille mitään rajoituksia, ja toisaalta, että kaikista muutoksista on tehtävä komissiolle ilmoitus ja sen on hyväksyttävä ne ennen kuin kansallinen jakosuunnitelma voi, sellaisena kuin se on muutettuna, olla jäsenvaltion direktiivin 2003/87 11 artiklan mukaisesti tekemän päätöksen perusteena (edellä 40 kohdassa mainittu asia Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomion 56 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on samoin katsonut, että komissiolla oli oikeus kansallisen jakosuunnitelman hylätessään velvoittaa jäsenvaltio tekemään ilmoitus uudesta täydellisestä kansallisesta jakosuunnitelmasta, ennen kuin jäsenvaltio voi tehdä päätöksensä (edellä 40 kohdassa mainittu asia Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomion 73 kohta). Lisäksi näiden periaatteiden mukaisesti ensimmäisen hylkäävän päätöksen päätösosasta (2 artikla ja 3 artiklan 3 kohta) ilmenee, että komissio on itsekin katsonut, että sille oli käsiteltävässä asiassa ”ilmoitettava” kaikki kansallisen jakosuunnitelman muutokset ja että ne olivat näin ollen komissiolle direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan nojalla kuuluvan ennakkovalvonnan alaisia.

54 Lisäksi teleologisesta näkökulmasta katsottuna direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan nojalla aloitetulla menettelyllä pyritään paitsi antamaan komissiolle mahdollisuus suorittaa ennakkovalvontaa myös turvaamaan jäsenvaltioille oikeusvarmuus ja erityisesti mahdollistamaan varmuuden saaminen nopeasti –lyhyiden määräaikojen kuluessa – siitä, miten ne voivat kyseisen jakokauden aikana kansallisen jakosuunnitelmansa perusteella myöntää päästöoikeuksia ja hoitaa päästöoikeuksien kaupan yhteisön järjestelmää. Koska jakokauden kesto on rajallinen, kolme tai viisi vuotta (direktiivin 2003/87 11 artikla), sekä komissiolla että jäsenvaltioilla on perusteltu intressi saada kaikki kansallisen jakosuunnitelman sisältöä koskevat mielipide-erot nopeasti ratkaistuiksi ja välttyä siltä vaaralta, että komissio vastustaa kansallista

jakosuunnitelmaa jossakin vaiheessa sen voimassaoloaikaa (edellä 46 kohdassa mainittu asia EnBW Baden-Württemberg v. komissio, määräyksen 117 kohta).

55 Näitä seikkoja sovelletaan kaikkiin kansallisiin jakosuunnitelmiin riippumatta siitä, onko kyseessä alun perin ilmoitettu versio vai muutettu ja myöhemmin ilmoitettu versio. Lisäksi vaatimus siitä, että komission on sen jälkeen, kun muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta on tehty ilmoitus, suoritettava valvonta nopeasti ja tehokkaasti, on erityisen tärkeä silloin, kun tätä valvontaa on jo edeltänyt alun perin tehtyä kansallista jakosuunnitelmaa koskevan tutkintamenettelyn ensimmäinen vaihe, joka on tarvittaessa johtanut hylkäävään päätökseen ja tämän jälkeen kyseisen kansallisen jakosuunnitelman muutoksiin. Komissio väittää, että sillä on oikeus tutkia kansalliseen jakosuunnitelmaan tai muutettuun kansalliseen jakosuunnitelmaan ehdotetut muutokset ilman, että sen on noudatettava direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua määräaikaa, mutta tällainen väite on omiaan tekemään tyhjäksi nopeaa ja tehokasta valvontaa koskevan tavoitteen ja oikeusvarmuuden, johon ilmoituksen tekevällä jäsenvaltiolla on oikeus, jotta se pystyy myöntämään alueelleen sijoittautuneille laitoksille päästöoikeuksia ennen kuin kyseisen direktiivin 11 artiklan mukainen päästökauppakausi alkaa.

56 Lopuksi on niin, ettei komissio voi väittää, että sen pitäisi kansalliseen jakosuunnitelmaan ehdotettujen muutosten arviointia koskevan tutkintamenettelyn toisen vaiheen päättyessä tehdä kyseisten muutosten hyväksymistä koskeva muodollinen päätös, joka erottaisi tämän vaiheen alun perin ilmoitettua kansallista jakosuunnitelmaa koskevasta vaiheesta, koska tällaisesta päätöksestä ei ole säädetty direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa eikä tällainen päätös ole tarpeen (ks. edellä 48 kohta).

57 Näin ollen on todettava, että direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen käsite kattaa sekä alun perin tehdyn että myöhemmän ilmoituksen, jotka on tehty erilaisista kansallisen jakosuunnitelman versioista, joten kummastakin ilmoituksesta alkaa uusi kolmen kuukauden määräaika.

– Direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan mukaisen kolmen kuukauden määräajan päättyminen

58 Edellä esitetyn perusteella muutetusta kansallisesta jakosuunnitelmasta 29.12.2006 tehdystä ilmoituksesta on alkanut käsiteltävässä asiassa uusi direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kolmen kuukauden määräaika.

59 Koska direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kolmen kuukauden määräaika oli päättynyt 29.3.2007, komission 30.3.2007 Latvian tasavallalle lähettämä tietojensaantipyyntö oli tehty liian myöhään. Näin ollen ei ole tarpeen arvioida yhtäältä sitä, olisiko tämänkaltainen pyyntö voinut keskeyttää tämän määräajan kulumisen tai lykätä tätä määräaikaa edellyttäen, että tämä pyyntö olisi tehty tässä määräajassa, eikä toisaalta sitä, voisiko tällainen keskeytymis- tai lykkääntymisvaikutus syntyä siitä huolimatta, että kyseinen kirje oli laadittu englannin kielellä eikä latvian kielellä.

60 Tästä seuraa, että muutettu kansallinen jakosuunnitelma on tullut lopulliseksi 30.3.2007.

61 Toisin kuin Latvian tasavalta väittää, direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun kolmen kuukauden määräajan noudattamatta jättämistä koskeva menettelyvirhe ei ole kuitenkaan niin vakava ja ilmeinen, että se voisi oikeuttaa sen, että riidanalaista päätöstä pidettäisiin mitättömänä toimena (ks. asia C-196/07, komissio v. Espanja, tuomio 6.3.2008, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Toimielinten toimia, vaikka ne olisivat lainvastaisiakin, koskee pääsääntöisesti pätevyysolettama, ja kyseisillä toimilla on näin ollen oikeusvaikutuksia niin kauan kuin niitä ei ole peruutettu, kumottu kumoamiskanteen johdosta tai todettu pätemättömiksi ennakkoratkaisupyynnön tai lainvastaisuusväitteen seurauksena (asia T-256/07, People's Mojahedin Organization of Iran v. neuvosto, tuomio 23.10.2008, Kok., s. II-3019, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kuten edellä 47 kohdassa on todettu, kun otetaan huomioon direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan mukaisen tutkintamenettelyn erityispiirteet, kansallisesta jakosuunnitelmasta

tulee lopullinen ja siihen sovelletaan laillisuusolettamaa, kun tämä menettely on päättynyt, jos komissio ei ole tehnyt päätöstä kolmen kuukauden määräajan kuluessa. Käsiteltävässä asiassa todettua lainvastaisuutta eli sitä, että riidanalainen päätös on tehty liian myöhään, ei kuitenkaan voida pitää tältä osin niin vakavana ja ilmeisenä, että se johtaisi päätöksen mitättömyyteen. Kun otetaan huomioon perustavanlaatuinen oikeusvarmuuden periaate, päätelmä, jonka mukaan toimi on mitätön, voidaan tehdä ainoastaan aivan poikkeuksellisissa tilanteissa (ks. vastaavasti asia C-137/92 P, komissio v. BASF ym., tuomio 15.6.1994, Kok., s. I-2555, 48 ja 50 kohta; asia C-245/92 P, Chemie Linz v. komissio, tuomio 8.7.1999, Kok., s. I-4643, 93 ja 95 kohta ja asia C-475/01, komissio v. Kreikka, tuomio 5.10.2004, Kok., s. I-8923, 18 ja 20 kohta).

62 Näin ollen riidanalainen päätös on kumottava direktiivin 2003/87 9 artiklan 3 kohdan rikkomisen perusteella ilman, että on tarpeen lausua muiden kanneperusteiden, joihin Latvian tasavalta on vedonnut, tutkittavaksi ottamisesta ja asiasisällöstä.

Oikeudenkäyntikulut

63 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut Latvian tasavallan vaatimusten mukaisesti.

64 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen Liettuan tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja Slovakian tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kansallisen jakosuunnitelman muuttamisesta, josta Latvian tasavalta oli tehnyt kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaisesti ilmoituksen kautta 2008–2012 varten, 13.7.2007 tehty komission päätös K(2007) 3409 kumotaan.

2) Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Latvian tasavallan oikeudenkäyntikulut.

3) Liettuan tasavalta, Slovakian tasavalta sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä maaliskuuta 2011.

Allekirjoitukset